

[6.1] Ἐπεὶ δὲ Φιλονίκου τοῦ Θεσσαλοῦ τὸν Βουκεφάλαν ἀγαγόντος ὄνιον τῷ Φιλίπῳ τρισκαίδεκα τάλαντων, κατέβησαν εἰς τὸ πεδίον δοκιμάσοντες τὸν ἵππον, ἐδόκει τε χαλεπὸς εἶναι καὶ κομιδῇ δύσχρηστος, οὐτ' ἀναβάτην προσιέμενος οὔτε φωνὴν ὑπομένων τινὸς τῶν περὶ τὸν Φίλιππον, ἀλλ' ἀπάντων κατεξανιστάμενος,

[6.2] δυσχεραίνοντος δὲ τοῦ Φιλίππου καὶ κελεύοντος ἀπάγειν ὡς παντάπασιν ἄγριον καὶ ἀκόλαστον, παρῶν ὁ Ἀλέξανδρος εἶπεν· «οἶον ἵππον ἀπολλύουσι, δι' ἀπειρίαν καὶ μαλακίαν χρῆσασθαι μὴ δυνάμενοι», τὸ μὲν οὖν πρῶτον ὁ Φίλιππος ἐσιώπησε·

[6.3] πολλάκις δ' αὐτοῦ παραφθεγγομένου καὶ περιπαθοῦντος, «ἐπιτιμᾶς σὺ» ἔφη «πρεσβυτέροις ὡς τι πλεον αὐτὸς εἰδὼς ἢ μᾶλλον ἵπῳ χρῆσασθαι δυνάμενος;» [6.4] «τούτῳ γοῦν» ἔφη «χρησαίμην ἂν ἑτέρου βέλτιον.» «ἂν δὲ μὴ χρῆση, τίνα δίκην τῆς προπετείας ὑφέξεις;» «ἐγὼ νῆ Δί'» εἶπεν «ἀποτείσω τοῦ ἵππου τὴν τιμὴν.»

[6.5] γενομένου δὲ γέλωτος, εἶθ' ὀρισμοῦ πρὸς ἀλλήλους εἰς τὸ ἀργύριον, εὐθὺς προσδραμῶν τῷ ἵπῳ καὶ παραλαβὼν τὴν ἡνίαν, ἐπέστρεψε πρὸς τὸν ἥλιον, ὡς ἔοικεν ἐννοήσας ὅτι τὴν σκιὰν προπίπτουσιν καὶ σαλευομένην ὀρῶν πρὸ αὐτοῦ διαταράττοιο.

[6.6] μικρὰ δ' αὐτῷ παρακαλπάσας καὶ καταψήσας, ὡς ἑώρα πληροῦμενον θυμοῦ καὶ πνεύματος, ἀπορρίψας ἡσυχῇ τὴν χλαμύδα καὶ μετεωρίσας αὐτόν, ἀσφαλῶς περιέβη. [6.7] καὶ μικρὰ μὲν περιλαβὼν τὰς ἡνίας τὸν χαλινόν, ἄνευ πληγῆς καὶ σπαραγμοῦ προσανέστειλεν· ὡς δ' ἑώρα

Ὅταν κάποτε ὁ Φιλονίκος ὁ Θεσσαλὸς ἔφερε στον Φίλιππο τὸν Βουκεφάλα, γιὰ νὰ τὸν ἀγοράσει γιὰ τριάντα τάλαντα, κατέβηκαν στὴν πεδιάδα γιὰ νὰ δοκιμάσουν τὸ ἄλογο ποὺ φαινόταν ὅτι ἦταν ἄγριο καὶ τελείως ἀτίθασο, γιὰτί οὔτε ἀναβάτη δεχόταν οὔτε ὑπάκουε στὴ φωνὴ κανενὸς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ ἀγρίευε σὲ ὅλους.

Τότε ὁ Φίλιππος θύμωσε καὶ διέταξε νὰ ἀπομακρύνουν τὸ ἄλογο, ἐπειδὴ πίστευε ὅτι ἦταν τελείως ἄγριο καὶ ἀδάμαστο· ὁ Αλέξανδρος ὅμως ποὺ ἦταν μπροστὰ στὴ σκηνὴ εἶπε «τί ἄλογο χάνουν, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν τὴν ἰκανότητα καὶ τὸ θάρρος νὰ τὸ δαμάσουν!». Στὴν ἀρχὴ ὁ Φίλιππος παρέμεινε σιωπηλός·

ἐπειδὴ ὅμως ὁ Αλέξανδρος συνεχῶς μουρμούριζε καὶ δυσανασχετοῦσε τοῦ εἶπε: «Ἐπικρίνεις τοὺς μεγαλυτέρους σου, νομίζοντας ὅτι γνωρίζεις κάτι περισσότερο ἀπὸ αὐτούς ἢ ὅτι εἶσαι ἰκανότερος νὰ δαμάσεις ἓνα ἄλογο;» «Αὐτὸ τὸ ἄλογο» εἶπε ὁ Αλέξανδρος «σίγουρα θὰ μποροῦσα νὰ τὸ δαμάσω καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον». «Κι ἂν δὲν τα καταφέρεις, ποῖα θὰ εἶναι ἡ τιμωρία γιὰ τὸ θράσος σου;» «Μὰ τὸν Δία» εἶπε «θὰ πληρώσω τὴν ἀξία τοῦ ἀλόγου».

Τὰ λόγια αὐτὰ προκάλεσαν γέλια· ἔπειτα, ἀφοῦ συμφώνησαν μεταξύ τους τὸ ὕψος τοῦ ποσοῦ, ὁ Αλέξανδρος ἔτρεξε ἀμέσως στὸ ἄλογο καὶ παίρνοντάς στα χέρια τοῦ τα χαλινάρια τὸ ἔστρεψε πρὸς τὸν ἥλιο, γιὰτί κατάλαβε, ὅπως φαίνεται, ὅτι τὸ ἄλογο τρόμαζε, ἐπειδὴ ἔβλεπε τὴ σκιά τοῦ νὰ πέφτει μπροστὰ τοῦ καὶ νὰ σαλεύει.

Κι ἀφοῦ ἔτρεξε γιὰ λίγο στὸ πλάι τοῦ καὶ τὸ χάιδεψε, ὅταν εἶδε ὅτι ἦταν γεμάτο δύναμη καὶ ορμὴ, ἔβγαλε ἡσυχᾶ τὴ χλαμύδα τοῦ καὶ μὲ ἓνα πήδημα τὸ καβάλησε μὲ ἀσφάλεια. Ἐπειτα τραβώντας ελαφρὰ μὲ τὰ λουριά τὸ χαλινάρι, χωρὶς νὰ τὸ πληγώνει ἢ νὰ τὸ πονά, τὸ κρατοῦσε ὑπὸ τὸν ἐλεγχό τοῦ· μόλις ὅμως εἶδε ὅτι τὸ ἄλογο

τὸν ἵππον ἀφεικότα τὴν ἀπειλήν, ὀργῶντα δὲ πρὸς τὸν δρόμον, ἀφείς ἐδίωκεν, ἤδη φωνῇ θρασυτέρα καὶ ποδὸς κρούσει χρώμενος.

[6.8] τῶν δὲ περὶ τὸν Φίλιππον ἦν ἀγωνία καὶ σιγὴ τὸ πρῶτον• ὡς δὲ κάμψας ὑπέστρεψεν ὀρθῶς σοβαρὸς καὶ γεγηθῶς, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀνηλάλαξαν, ὁ δὲ πατὴρ καὶ δακρυῦσαι τι λέγεται πρὸς τὴν χαρὰν, καὶ καταβάντος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν φιλήσας «ὦ παῖ» φάναι, «ζήτει σεαυτῷ βασιλείαν ἴσην• Μακεδονία γάρ σ' οὐ χωρεῖ.»

ἐπαψε νὰ εἶναι ἀγριο κι ἀδημονοῦσε νὰ τρέξει, τὸ ἀφήσε νὰ καλπᾶσει προτρέποντάς το με δυνατὴ φωνὴ καὶ χτυπώντας το με τὸ πόδι του.

Στὴν συντροφιά του Φιλίππου επικράτησε στὴν ἀρχὴ ἀγωνία καὶ σιωπὴ• ὅταν ὁμως ὁ Ἀλέξανδρος ἔκανε στροφὴ καὶ ἐπέστρεψε ἀσφαλῆς κοντὰ τους, περήφανος καὶ χαρούμενος, τότε οἱ ἄλλοι ὅλοι ξέσπασαν σὲ κραυγὲς χαρᾶς, ἐνῶ ὁ πατέρας του λένε ὅτι δάκρυσε κιόλας ἀπὸ τὴν χαρὰ του κι ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος κατέβηκε ἀπὸ τὸ ἄλογο τὸν φίλησε καὶ του εἶπε: «Παιδί μου, ἀναζήτησε βασιλεῖο ἀντάξιο σου, γιατί ἡ Μακεδονία δὲν σε χωρεῖ.»

Alexander and Bucephalus, 1861/1862,
Πίνακας του Γάλλου Edgar Degas
Λάδι σε καμβά, Εθνικὴ Πινακοθήκη τῆς Ουάσιγκτον